

Setkání českých teologických knihoven - jaro '98

Program

Středa 22.4.1998	<i>17,00-18,00</i> Ubytování mimopražských účastníků
	<i>18,00-19,00</i> Prohlídka Pokoncií knihovny
	<i>19,00-21,00</i> Neformální setkání
Čtvrtek 23.4.1998	<i>9,00-9,15</i> Zahájení jednání (kostel sv. Vojtěcha)
	<i>9,15-12,00</i> Dopolední část jednání: <ul style="list-style-type: none">• Souborný seznam časopisů teologických knihoven - prezentace 1. verze (J. Schwarz)• Článková bibliografie oborových časopisů (M. Šírová)• Návrh koncepce MVS teologických knihoven (E. Novotná, I. Kasalická)• Stručné informace (elektronická konference, Český teologický tezaurus, autority církví a náboženských společností v ČR, adresář českých teologických knihoven)
	<i>12,00-13,00</i> Přestávka na oběd
	<i>13,00-14,30</i> Odpolední část jednání: <ul style="list-style-type: none">• MDT a jeho využití v teologických knihovnách (P. Kajanová)• Projekt Centrální katolické knihovny (E. Novotná)• Závěrečná diskuse• Shrnutí výsledků jednání
	<i>14,30-15,30</i> Exkurze v knihovně KTF UK
	<i>15,30-15,45</i> Ukončení setkání

Pozn.

Vítáme propagační materiály knihoven.

Setkání teologických knihoven – zápis jednání

Místo jednání: Praha, Pokoncilní knihovna

Datum: 22. – 23.4. 1998

Přítomni:

- Centrum Aletti – Olomouc 2, Křížkovského 2 – p. Jiří Piáček
- Česká křesťanská akademie – Praha 2, Vyšehradská 49 – pí. Alžběta Syrovátková, pí. Markéta Hubová
- Dominikánská knihovna – Praha 1, Husova 8 – fr. Tomáš Pospíšil OP
- Dominikánská knihovna – Olomouc, fr. Robert Šiklar
- Evangelická teologická fakulta UK – Praha 1, Černá 9 – Mgr. Marie Šírová, p. Josef Schwarz, pí. Vladislava Mrázková
- Evangelikální teologický seminář VOŠ – Praha 1, Soukenická 15 – pí. Eva Petrusová, p. Daniel Šrámek
- Husitská teologická fakulta UK – Praha 6, Wuchterlova 5 – Mgr. Olga Mathauserová
- Katolická teologická fakulta UK – Praha 6, Thákurova 3 – Mgr. Petr Vacek, PhDr. Jana Kroneislová
- Mezinárodní baptistický teologický seminář – Praha 6, Nad Habrovkou 3 – Mgr. Ivona Kasalická, pí. Lenka Suková
- Pokoncilní knihovna – Praha 6, Thákurova 3 – Mgr. Eva Novotná, Mgr. Šárka Petříková, Petr Bažant
- Premonstrátská knihovna Svatá Hora – Příbram – JuDr. Anna Benešová
- Slezská církev evangelická a.v. – Český Těšín, Na nivách 7 – Mgr. Anna Folwarczná
- Vyšší pedagogická a teologická škola Jabok – Praha 2, Salmovská 8 – Mgr. Petr Dolejš, sestra Klára
- Vyšší odborná škola misijní a teologická – Kolín 2, V zídkách 402 – pí. Radka Fleková

Hosté: Mgr. Lydia Vítová (NK), P. František Verner (knihovna vyšehradské kapituly), Mgr. Stanislav Novotný (ČKA)

Program podle pozvánky

Středa 22. 4. 1998: od 18.00 do 19.00 prohlídka Pokoncilní knihovny, poté neformální posezení v přízemním salónku.

Zahájení: Mgr. Eva Novotná přivítala přítomné, seznámila je s organizačními záležitostmi a úvodní slovo předala řediteli ČKA Mgr. Stanislavu Novotnému, který stručně pohovořil o historii Pokoncilní knihovny.

1. Souborný seznam časopisů teologických knihoven – prezentace 1. Verze (J. Schwarz)

Josef Schwarz předložil přítomným první verzi souborného seznamu časopisů devíti teologických knihoven čítající přes 2 300 záznamů. Hovořil o aktualizaci tohoto seznamu, která bude prováděna jednou ročně, vždy před jarním Setkáním teologických knihoven. Knihovny budou samy J. Schwarzovi dodávat informace o nově odebíraných titulech, o ukončení odběru, o neúplných ročnících a budou potvrzovat odběr v seznamu zaznamenaných titulů. Seznam se rozrosté přidáním dat z dalších, na seznamu dosud neparticipujících knihoven. Souborný seznam časopisů teologických knihoven existuje ve verzi písemné, v nejbližší době bude též přístupný na WWW stránkách ETF UK. Seznam budou do konce teologické či neteologické knihovny, které se na jeho vzniku podílely, pro externí zájemce (jiné se budou moci informovat na WWW stránkách. Souborný seznam časopisů teologických knihoven bude doplňovat databázi Souborného katalogu ČR (SK ČR) – CASLJN.

2. Článková bibliografie oborových časopisů (M. Šírová)

Mgr. M. Šírová hovořila o vzájemném – meziknihovním poskytování článků. Ve větších knihovnách knihovna sama pořizuje článkové bibliografie. Byla zmíněna databáze teologických článků ATLA, tübingenská databáze a americká databáze abstraktů teologické literatury. Knihovna ETF UK má v současné době databázi ATLA a v nejbližší době bude pořizovat zbyvající dvě. České články lze získat na WWW stránce NK, možný je též e-mail. V NK je však problém s výběrem excerptovaných teologických časopisů, s včasností doplňování databáze a s databází samotnou (databáze je v programu MAKSS, lze v ní vyhledávat, ale nelze články přejímat). Tři teologické knihovny se rozhodly pro spolupráci s NK a excerptují odborné teologické časopisy: knihovna HTF UK (1 čas. – „Teologická revue“), Centrum Aletti (12 časopisů českých, 1 slovenský) a knihovna ETF UK (13 starších titulů a 5 současných, celkem 18 časopisů). Nyní zbyvá uvážit možnost výměny dat mezi těmito knihovnami. Spolupráci s NK komplikují problémy technické (MAKS a TINLIB). Také zbyvá vyřešit problém *co přebírat a za jakých podmínek*, uvažuje se o založení menšího kooperačního sdružení. Též není zcela dořešen problém věcného popisu (v červnu proběhne v NK mezi knihovnami ETF UK, HTF UK a Centrem Aletti jednání). Excerptce konfesijních týdeníků bude pominuta a počká se až je popíše NK.

Diskuse: Otázka způsobu indexace (předmětová hesla, MDT, teologický tezaurus). MDT není přínosný pro čtenáře, pouze pro knihovníky. P. Fr. Verner pokračuje od roku 1985 v Podlahově Bibliografii české katolické literatury, excerptuje 44 starších českých katolických časopisů a 23 katolických almanachů, avšak zveřejnit bibliografii zatím nelze, neboť není ukončena. Mgr. O. Mathauserová hovořila o zpracování Teologické revue.

3. Návrh koncepce MVS teologických knihoven (I. Kasalická, E. Novotná)

Ivana Kasalická přednesla návrh koncepce MVS teologických knihoven (viz příloha).

Diskuse: Mgr. M. Šírová namítla, že navrhovaná verze je v rozporu s existujícími předpisy (zákon o MVS z r. 1956). P. Schwarz kritizoval starý předpis, který neodpovídá současným podmínkám. Několik dalších zástupců jednotlivých knihoven se podělilo o své zkušenosti

s MVS i s tím, jak ji praktikuje. Účastníci se shodli na tom, že MVS se komercializuje. Bylo dohodnuto označit povinné údaje v žádance (žádanka – viz příloha).

4. Stručné informace (elektronická konference, Český teologický tezaurus, autority církví a náboženských společností v ČR, adresář českých teologických knihoven) (E. Novotná)

- Mgr. E. Novotná přečetla závěry předchozího Setkání teologických knihoven, hovořila o doplnění a obnovění adresáře českých teologických knihoven.
- Mgr. M. Šírová přednesla kritiku článků Mgr. Novotné uveřejněných ve Čtenáři, kritizovala pojem „odborné knihovny církevních korporací“ (termín převzat ze statistické ročenky ČR/1927) a zastaralost údajů. Mgr. E. Novotná reagovala tím, že s prací a průzkumem teologických knihoven začala v roce 1994 a ukončila je v roce 1996. Do té doby samozřejmě proběhly personální i jiné změny na popisovaných pracovištích, přičemž se nejedná o změny zásadní a nijak neovlivňují charakter knihovny.
- P. J. Schwarz pohovořil o elektronické konferenci českých teologických knihoven nešoucí název „Teologické knihovny“, do konference se lze přihlásit na adresu *schwarz @ etf.cuni.cz*, příspěvky lze adresovat na: *teos @ etf.cuni.cz*.
- K nahlédnutí byl připraven Český teologický tezaurus v písemné verzi. Distribuce tezauru je popsána v úvodu a v indexačních pravidlech. Písemnou verzi tezauru lze zakoupit za tyto ceny: ČTT – základní část – 660 Kč, ČTT – indexační pravidla – 90 Kč, ČTT – vyhledávací manuál – 5 Kč. Elektronická verze ČTT – importní verze – 50 Kč, ČTT – WWW verze. Doplňkové služby: ČTT – lokální implementace – 300 až 1000 Kč, ČTT – vstupní prezentace – 300 Kč, ČTT – vstupní školení – 800 Kč.

5. MDT a jeho využití v teologických knihovnách (Š. Petříková; E. Novotná)

Š. Petříková stručně popsala historii MDT, vysvětlila co MDT znamená, jak je charakterizováno, jaké má výhody a nevýhody. Zmínila, že na vzniku třídy 2 MDT se podílel přítomný P. Fr. Verner. Vyjmenovala české teologické knihovny, které s MDT pracují. Hovořila o navrhované změně pro třídu 2, kdy by jednotlivé podmnožiny třídy 2 nevycházely z křesťanství, ale každá podtřída by měla zahrnovat jedno světové náboženství. Tato změna by měla být předmětem teologicko-knihovnických diskusí. (V příloze bude uveden aktuální adresář a dotazník zhotovený k tomuto účelu.)

Diskuse: J. Schwarz připomněl, že MDT je systematický selekční jazyk na rozdíl od předmětových selekčních jazyků, což jsou předmětová hesla a tezaury, vyzdvihl perspektivnost tezaurů, a MDT, avšak podtrhl uživatelskou nepřístupnost MDT. E. Novotná upozornila na bezvadně vypracovaný rejstřík k MDT od P. Fr. Vernera, který umožňuje běžnému uživateli přístup k MDT. P. Fr. Verner připomněl, že aktualizovat rejstřík je třeba průběžně.

6. Projekt Centrální katolické knihovny (E. Novotná)

E. Novotná sumarizovala historii Pokoncilní knihovny a připomněla jejího zakladatele P. Fr. Vernera. E. Novotná vytvořila ve spolupráci s ČKA a Arcibiskupstvím pražským projekt Centrální katolické knihovny, již by se Pokoncilní knihovna měla stát. Projekt je rozdělen do dvou úseků. Na tzv. Krátkodobý plán (1998 – 2003) a Dlouhodobý plán (1998 – 2008).

Krátkodobý plán zahrnuje spolupráci s teologickými knihovnami všech denominací, vypracování statutu Centrální katolické knihovny, utvoření knihovní rady, komplexní řešení

prostorového problému, zprovoznění a automatizaci všech knihovnických procesů, přístup k sítí Internet a vystavení katalogu knihovny na WWW stránkách, účast na souborném katalogu časopisů, digitalizaci vzácných tisků, přesně definovaný výpůjční řád, účast na projektu CASLIN, předávání dat do NK, aktivní spolupráci s NK, výměnu a předávání dokumentů. Dále chce knihovna soustředit produkci farních věstníků, pokračovat v tvorbě české náboženské bibliografie pod vedením P. Fr. Verner, v tvorbě katolických autorit, výrazně rozšířit svou publikační činnost, spolupracovat s katolickými nakladateli a knihkupci; dojde k prodloužení výpůjční doby, vytvoří se odpovídající personální zázemí a budou učiněna opatření k ochraně fondu. Knihovna bude vytvářet své pobočky v sociálních zařízeních a iniciovat vznik katolické knihovny pro děti a mládež, vytvoří multimediální místnost, bude probíhat aktivní školení uživatelů a budou pořádány výstavy z vlastních sbírek. Knihovna bude vytvářet informační zázemí katolické synodě. Mimo jiné bude knihovna spolupracovat s Národním muzeem a dalšími kulturními institucemi. **Dlouhodobý plán** zahrnuje spolupráci katolických teologických knihoven, tvorbu informačního systému církve, spolupráci s farními knihovnami, spolupráci se seminární a fakultní katolickou knihovnou, koordinování akvizice a katalogizace s těmito dvěma knihovnami, spolupráci s ostatními biskupskými, vikariátními, klášterními knihovnami, pomoc vznikajícím církevním knihovnám, spolupráci s německými a polskými teologickými knihovnami, utvoření sítě teologických katolických knihoven.

Diskuse: Mgr. Šírová upozornila na existenci různých společných projektů s nekatolickými teologickými knihovnami. J. Schwarz vznesl dotaz, jakým způsobem je v předneseném projektu zahrnuta interkonfesijní spolupráce a přednesl svou vizi společné interkonfesijní „Centrální teologické knihovny“, která by zahrnovala knihovnu katolickou a evangelickou, bránil se představě německého modelu koexistence dvou oddělených katolických a evangelických informačních center. Zdůraznil, že vytváření dvou oddělených organizačních institucí je na české poměry přepych. E. Novotná namítla, že její projekt spolupráci s protestantskými knihovnami neodporuje, na počátku je však důležité utvořit katolické knihovny. T. Pospíšil: „Principem života je redundancy“. O. Mathauserová se připojila k T. Pospíšilovi, označila za nutné zachování tváře té které knihovny. E. Novotná hovořila o prolamování bariér mezi konfesemi, ale zároveň zdůraznila, že není možné ztratit tvář knihovny, směr a základní profil. J. Schwarz hovořil o formě spolupráce mezi teologickými knihovnami, která bude stát na jednotlivých společných projektech dohodnutých a uskutečňovaných konkrétními lidmi. Projevil lítost nad tím, že se nepodařilo utvořit sdružení teologických knihoven jako právnická osoba, což ztěžuje iniciování projektů.

7. Závěrečná diskuse

M. Šírová znova přednesla problém autorit a spolupráce na nich. Autority budou na programu jednání příštího Setkání teologických knihoven. Mgr. L. Vítová prezentovala Adresář knihoven a informačních institucí z NK a přítomným rozdala informace o souborných databázích v NK a přihlášky do výše zmíněného adresáře.

8. Závěrečné teze

- Na příštím jednání budou projednávány autority, bude připraven projekt oborových autorit, který bude zaštiťovat Mgr. M. Šírová.
- K dispozici je 1. verze Souborného seznamu časopisů teologických knihoven.
- Budou podány informace o projektu „Referenční a informační střediska pro teologii, religionistiku a filosofii na UK“.

- Evangelikální seminář vytvoří přehled grantových agentur. Bude pojednáno o možnosti získání grantů.
- Mgr. E. Novotná rozešle na základě doplněných dotazníků adresář teologických knihoven. *
- Do příštího setkání bude probíhat zkušební doba navržené MVS.
- Příští Setkání teologických knihoven proběhne v Dominikánské knihovně v Praze (Husova 8) ve čtvrtek 12. listopadu a organizačně je zajistí fr. Tomáš Pospíšil.

Přílohy:

1. Návrh Koordinace Meziknihovní výpůjční služby mezi teologickými knihovnami v ČR
2. Adresář českých teologických knihoven.

Zpracovala: Šárka Petříková

* Jelikož dotazník k adresáři teologických knihoven předala zpět při jednání pouze Radka Fleková a poštou zaslala Mgr. Šírová, nemohu rozeslat adresář, neboť nemám potřebné podklady.